

oapm

*Legie robotnicze
dostał Saszyński.*

4661

Sytuacja mimo wszystko jest groźną.

Mimo poboru do 35 lat. tworzenie Armii ochotniczej potrzebne, gdyż 1/ oddziały ochotnicze to najlepsze wiązadła w wojsku / o ile się jej specjalnie nie forsuje / 2/ Tworzenie specjalnych oddziałów robotniczych, to atut dla utrwalenia rządów ludowych w Polsce.

Otóż wychodząc z tego założenia składam to krótkie przedstawienie.

Werbunek wśród robotników nie udał się z następujących powodów :

- 1/ Akcja cała dostała się w ręce prawicy społecznej, robotnik patrzył na tę robotę, jako na tworzenie " Białej Gwardji " .
- 2/ Propaganda prowadzona przez Gen. Hallera odezwaniami, pisanymi przez profesora Sochę-Paprockiego, oddziałać mogła, z powodu swego charakteru abstrakcyjnego i patetycznego na studentów i trochę na inteligencję.
- 3/ Robotnik-ochotnik dostawał się do kadr ochotniczych, złożonych głównie ze studentów i inteligentów, a więc w otoczenie dla niego obce, często nastrojone niechętnie wobec klasy pracującej, czuł się, jak pies w kłogielni , więc nie dziw, że innym odradzał wstępować do armii ochotniczej.
- 4/ Oficerowie i podoficerowie odkomenderowani do armii ochotniczej, nie zawsze znali ducha klasy robotniczej.
- 5/ propaganda ogólna nie przemawiała językiem realnym i dostosowanym do milii i nastroju klasy robotniczej i była pozbawiona wszelkiego, mocniejszego akcentu demokratycznego.

Oto główne, aczkolwiek nie wszystkie momenty niepowodzenia się werbunku wśród warstw roboczych .

Jednak tworzenie armii ochotniczej jest ze względu na

na Państwo i przyszłe losy klasy robotniczej w Polsce konieczne.

Należy ją oprzeć na innych, niż dotąd podstawach, a mianowicie na stworzeniu momentu społecznego.

Należy, moim zdaniem, powołać Ochotnicze Legje Robotnicze i Chłopskie.

/ W sprawie Legji Chłopskich przedstawiam memorjał Prezydentowi Witosowi, proszę atoli o dyskrecję/.

Krzyku, że się tworzy "Czerwoną Gwardję" nie obawiam się, ze względu na ogólną grozę sytuacji i ze względów na skojarzenie tej sprawy z Legjami Chłopskimi, a nadto, ze względu na to, że można to podciągnąć pod mianownik Armji Ochotniczej zalegalizowanej przez R.O.P.

Wśród klasy robotniczej odpadnie obawa "Białej Gwardji i t. p."

Komitety Ochotniczych Legji Robotniczych.

Inicjatywę daje P.P.S.

Akcję prowadzi w całej Polsce "Główny Komitet Ochotniczych Legji Robotniczych", składający się ewentualnie ~~ewentualnie~~ z P.P.S. i N.P.R. procentowo / Związki Zawodowe P.P.S. -- 36.000, N.P.R. -- 10.000 do 12.000 /

W każdym ~~Geogjenie~~ powstanie lub w każdej dzielnicy Polski powstaną Komitety Okręgowe.

Nadto Komitety lokalne w miastach i centrach fabrycznych. Propagandę prowadzi Komitet Główny.

Komitety znoszą się z władzami / wojskowymi / mogą żądać zmiany lub usunięcia nieodpowiednich oficerów czy podoficerów.

Legje Robotnicze.

Dzieli się na frontowe i rezerwowe, oraz na Robotnicze Straże Obywatelskie.

Legje Frontowe.

Składają się z robotników od 35 do 40 lat, ~~Legja~~

Legje Rezerwowe z robotników od 40 do 45 ~~px~~ lat.

Robotnicze St.Obywatelskie: z robotników od 45 - do 50 lat.

Legje frontowe: tworzą Komitety lokalne. Oficerów i podoficerów przydziela M.S.Wojsk. Komitety mają prawo żądać zmiany lub usunięcia lub zmiany nieodpowiednich w drodze poufnej.

Legje frontowe mają być użyte na najbliższym odcinku frontowym od swego miejsca powstania. Mają pozostać w całości, nie wolno je rozdrabniać między oddziały inne czy to poborowe, czy ochotnicze.

Ochotnicze Legje Robotnicze frontowe mogą działać przeciw wrogowi nie tylko bronią, ale i propagandą. / Rozwinięcie przed frontem na przestrzeni paru set metrów czerwonych sztandarów i wystawienie odpowiednich afiszów propagandowych np. " Oszukano Was " , " Nie walczyć się pachołkowie / raby , Brusilowa i Bronsztajna strzelać do proletariatu polskiego, broniącego swej ziemi i wolności i walczącego o samostanowienie Ukrainy, Litwy, Białorusi etc. " " Poddawajcie się, składajcie broń " . i t.p. /

Legje takie, złożone z kolegów zawodowych, złączone ideologią i wspólnymi zwyczajami, pod odpowiednią komendą będą stanowić tęgi materiał bojowy.

Ochotnicze Legje Robotnicze - rezerwa zorganizowane tak samo w oddziały wojskowe, mają być jednak użyte głównie do obrony w swojej miejscowości w razie zagrożenia tejże, lub w razie bardzo ciężkiej sytuacji na odcinku najbliższym.

Robotnicze Straże Obywatelskie. Zadaniem ich głównie utrzymywanie porządku w rejonach fabrycznych, kolejach, obrona przed sabotażem, w miastach strażowanie w dzielnicach robotniczych, odkrywanie dezertersów i ukrywających się przed poborem .

/ Policja państwowa winna ulegać poborowi ; z miejscowości ewakuowanych winna być wcielona do oddziałów frontowych, nie odsyłana na tyły ; z rejonu Nadbużańskiego ewakuowano

12.000 policjantów, którzy włożyli się beczynnici

(Papier)

46617

*Legia Chłopska
według Artozari*

W czasie pobytu p. Prezydenta we Lwowie miałem zaszczyt przedstawić projekt zorganizowania "Legji Chłopskiej". Z braku czasu nie wyłuszczałem tej myśli należycie. Z p. Inż. Pawłowskim ze Lwowa konferowałem w myśl polecenia p. Prezydenta. Podzielał mój pogląd w zupełności. Wobec tego pozwa-
lam sobie teraz rzucić szkic na papierze, krótko bez fraze-
sów, których p. Prezydentowi nie potrzeba.

Nie ulega dziś wątpliwości, że werbunek ochotniczy za-
wiódł. Zawiódł wśród ludu nie dlatego, by masy ludu nie
chciały bronić Kraju, ale z powodu nieodpowiedniej metody
werbunku i akcji propagandowej.

Na odezwy Gen. Hellera, pisane przez profesora Sochę-
Paprockiego napływała tylko młodzież i torchę inteligencji.
A to za mało. Odezwy są zbyt papetyczne i studenckie. Pro-
paganda nie przedstawiała realnego niebezpieczeństwa dla
wsi.

2/ Nadto pora żniw była przeszkodą.

3/ Chłop-ochotnik, czy robotnik, dostawał się przy obecnej
formie organizowania oddziałów ochotniczych między element
młody, szkolny, między inteligentów i nie zawsze trafiał na
odpowiednich, i taktownych instruktorów, a raczej przeciwnie
na nietaktownych, czuł się przeto nieswojsko. Materiał ocho-
tniczy inteligencki czynił szybsze postępy, chłop z natury
musi pojmować rzeczy gruntownie, a więc wolniej. Nadto samo
obcowanie w innym środowisku nie mogło oddziaływać zachęca-
jąca. Agitowali go także mieszcuchy.

4/ Werbunek prowadzili często ludzie, którzy w codziennym
lub politycznym życiu nie uchodzili za przyjaciół ludu.

5/ Armja ochotnicza w kołach radykalnych uchodzi, za t.zw.

"Białą Gwardję" dla celów reakcji społecznej.

0 to główne powody,

by więcej wyliczyć .

Uważam, że mimo poboru do 35 lat, akcji ochotniczej nie należy zaniechać , a to : 1/ dla tego, że element ochotniczy jest najlepszym wiaźadłem Armji, 2/ ze względów politycznych zagranicznych / lud broni się przed najazdem, nie walczy o zabory / i wewnętrznych, a mianowicie, jako silny atut dla ugruntowania silnych rządów w Polsce. Lud bronił - lud ma prawo nie tylko ilościowo do rządów w Polsce.

Sądzę, że obszerniej p. Prezydentowi tego wyjaśnić nie potrzebuje .

Dlatego proponuję, aby z inicjatywy P. S. D. i Wyzwolenia utworzono ochotnicze Legje Chłopskie i Chłopskie Straże obywatelskie .

Legje Chłopskie . Skład ludzi od 35 do 40 lat.

Organizuje je Główny Komitet Chłopski Obrony Państwa
/ Kraków / .

Na każdą dzielnicę Polski lub na terenie każdego D. O.G. / jest ich w zasadzie 9 /, faktycznie 8, bo Grodzieńskie odpadło / powstaje Komitet Okręgowy. Poza tem dla każdego powiatu należy powołać także podobny Komitet Powiatowy

Komitety prowadzą werbunek i starają się o wyposażenie dla oddziałów. Komitet Główny prowadzi propagandę

Legje Chłopskie od 35 do 40 lat są frontowe, wyruszają na front po wyszkoleniu bez względu, czy ich powiat jest zagrożony inwazją.

Legje od 40 do 45 lat stanowią rezerwy, które użyte zostaną, gdy sytuacja na froncie pogorszy się znacznie, lub gdy powiat zostaje zagrożony bezpośrednio.

Legje winny być użyte dla odcinka frontu lub rezerwy położonych jaknajbliżej koło ich wsi rodzinnych . Interes osobisty wpłynie silniej na obronę.

O użyciu Legji decyduje na pasie poza frontowym D. - Frontu, na tyłach B.O.Gienu lub M.S.Wojska

Chłopi , którzy zgłoszą się do Legji Chłopskiej, nie mogą być wcielani do innych formacji ochotniczych, tak samo na froncie nie powinny być włączane i rozdrabniane między inne oddziały nieraz już zdemoralizowane.

Do Legji należy przydzielić odpowiednich oficerów i podoficerów, pochodzących o ile możliwości z ludu lub politycznie zbliżonych do ludu, w każdym razie na ochotników wybierać tych oficerów i podoficerów, lecz nie dawać ich do własnych powiatów, ze względu na mniejszą powagę.

Komitet ma prawo przedstawić do Komendy, gdy oficer okaże się nieodpowiedni.

W razie braku karabinów, można Legję uzbroić w kosy na sztorc, a wtedy użyć je w rezerwie za frontem, ustawioną w szachownicę ustawioną na drogach węzkowych i t.p., celem rozbijania drobnych oddziałów partyzanckich, bolszewickich, które przedostały się za naszą linię obronną.

Dla frontu świadomość takich rezerw - to otucha i uchylenie obawy o atak od tyłu.

Legje organizuje się w miastach powiatowych.

Chłopskie Straże Obywatelskie . Od 45 - do 50 lat.
Zaprzysiężania, organizowania po wsiach . Pilnują porządku we wsi. Policja państwowa winna ulegać poborowi, ludzie zdrowi i wyszkoleni wojskowo, a przynajmniej ewakuowani, winni być wcieleni do Armji. Straż Chłopska wyznacza podwozy i ludzi do świadczeń i t. p. Odprowadza ludzi do Komisji Poborowych, odkrywa dezertersów, ewakuje ludność męską w wieku poborowym w razie ewakuacji wsi .

Ponieważ jestem przypadkiem służbowo z frontu na parę dni tylko, nie mam możliwości opracowania regulaminu, rzucam tylko myśl i proszę p. Prezydenta o rozważenie jej, albowiem uważam to za wielką rzecz .

Ze rzecz jest realna dowodem tego okolice Lwowa. P.O.W. zorganizowało tam wieś - zgłaszano się chętnie. Około 9.000 chłopów z okolic Lwowa jest gotowych do P.O.W. Ponieważ or-

ganizacja t

ganizacja ta nie może na własną rękę czynić werbunku - wobec tego czeka na rezultat mego projektu. P.O.W. zwracała się we Lwowie do tamtejszego P.S.L., które znowu czeka na wskazówkę p. Prezydenta i Rządu, względnie R.O.P.

Sprawa pilna i uda się, gdy się wezmą do tego ludowcy, a nie mieszcuchy.

Sytuacja ogólna jeszcze długo będzie głoźna, a dziś na ratunek nie jest za późno.

Z głęboką czcią

Sytuacja jest groźna i długo jeszcze będzie groźna.
Należy zaraz do dzieła przystąpić.

Projekt szczegółowy opracować i uzyskać aprobatę Sejmu
lub R.O.P.

Smiałe przedsięwzięcia uratują nas, a bojaźliwe doprowadzą do zamachu stanu w Poznaniu i do pokoju pod dyktando Sowie-
tów i Anglii.

O tym projekcie mówiłem z przedstawicielami P.P.S. we
Lwowie i Lublinie. Chętnie do tego przyłożą rękę. Z mojej
inicjatywy w Lublinie robotnicy z posłem Malinowskim i wpo-
rozumieniu z Gen. Smigłym organizują obronę miasta na wzór
Lwowa, gdzie Narodowa Demokracja forsuje myśl obrony w mie-
ście i przygotowuje się na 3 tygodniowe oblężenie. Inicjaty-
wę trzeba ująć, jak najrychlej. -

Oficerów i podoficerów wydobyć w drodze dobrowolnego
zgłoszenia.

NACZELNE DOWÓDZWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4665, dnia 2/X 1920 r.
załącz. Wydział

